

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1. Den overordnede baggrund for forslaget

I forbindelse med udarbejdelse af den gældende Inatsisartutlov om radio- og tv-virksomhed i form af Inatsisartutlov nr. 7 af 8. juni 2014, som trådte i kraft den 1. august 2014, blev der indsat regler om etablering af et administrativt organ i form af et brugerråd med det formål at højne kvaliteten af KNR's udsendelsesvirksomhed. Selv om rådet på baggrund af armslængdeprincippet ikke skulle have egentlig indflydelse på KNR's virksomhed, var den overordnede målsætning, at det bredt sammensatte råd på 9 personer ville fungere som en kvalitativ sparringspartner for KNR's bestyrelse. Herigennem skulle rådet bidrage til KNR's højnelse af kvaliteten af institutionens virksomhed i forhold til brugernes behov.

Brugerrådet blev i øvrigt etableret som led i en opkvalificering af KNR's bestyrelse. I forbindelse med en tiltænkt professionalisering blev bestyrelsen reduceret fra 7 til 5 medlemmer. Samtidig etableredes et brugerråd. Brugerrådet består af 9 medlemmer, der udpeges af Naalakkersuisut efter indstilling fra en række i Inatsisartutloven opregnede organisationer og interessentgrupper. Dette omfatter bl.a. 4 organisationer og interessentgrupper, der indtil professionaliseringen havde indstillet hvert et medlem til KNR's bestyrelse, som nu kunne forsøge at formidle deres synspunkter til bestyrelsen, efter at de havde mistet deres beføjelse til at indstille medlemmer udpeget til bestyrelsen.

Det har imidlertid kunnet konstateres, at Brugerrådet ikke har fungeret efter hensigten. Der har været begrænset mødeaktivitet, og der har heller ikke kunnet godtgøres det ønskede samspil mellem bestyrelsen og Brugerrådet. Bestyrelsen for KNR har derfor tilkendegivet, at Brugerrådet bør ophæves, og at bestyrelsen i stedet kan få nødvendige input gennem eksempelvis brugerpaneler.

Dette har foranlediget dette forslag om ændring af Inatsisartutloven, hvorved bestemmelser om Brugerrådet ophæves. Samtidig foreslås bestemmelsen om KNR's dialog med befolkningen om programvirksomheden udvidet til også at omfatte relevante interessenter.

Endvidere relaterer forslaget sig til en sag fra sommeren 2021 om lovligheden af 2 reklamespots med politiske anskuelser i KNR-tv, som knyttede sig til den dagældende § 17, stk. 2, i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 8 af 5. juli 2006 om reklamer og sponsorering i radio og tv (reklamebekendtgørelsen). Det fremgik af bestemmelsen, at der i tv ikke måtte reklameres for religiøse eller politiske anskuelser.

Bestemmelsen betyder, at bestemte politiske og religiøse holdninger ikke kan fremmes i tv. Bestemmelsens formål var at beskytte den demokratiske beslutningsproces og den politiske og offentlige debat mod økonomisk skævvridning. At forbuddet udelukkende omfattede reklamer på tv skal ses i sammenhæng med tv som et centralt og dominerende medie med særlig stor indvirkning på borgernes dømmekraft, idet tv-mediet oftest er blevet sidestillet med neutral og upartisk formidling af nyheder. Bestemmelsen skal herudover ansues på baggrund af, at visse politiske holdninger vil kunne blive finansieret af stærke økonomiske og politiske interessenter med betydelige markedsføringsbudgetter. Tv-mediet vil således kunne udgøre en arena, hvor økonomisk stærke interesser vil kunne blande sig i politiske drøftelser. Dette vurderes også at kunne påvirke udfaldet af valg handlinger ved, at de pågældende interessenter markedsfører holdninger, som interessenterne måtte dele med bestemte partier i valgkampen. Sådanne markedsføringsinitiativer vil være et demokratisk problem, idet de stærkeste politiske anskuelser med flest ressourcer bag sig vil have betydelige fordele i forhold til eksponering og omtale end holdninger, der ikke kan trække på samme støtte.

Ombudsmanden udtalte i forbindelse med den konkrete sag, at der ikke på tidspunktet for udstedelse af den gældende reklamebekendtgørelse i 2006 var tilstrækkelig klar og sikker hjemmel i den dagældende landstingsforordning om radio- og tv-virksomhed til at fastsætte en regel om forbud mod reklamer for politiske anskuelser i tv. Tilsvarende gælder i øvrigt også i forhold til den gældende Inatsisartutlov om radio- og tv-virksomhed. Der var således allerede på tidspunktet for det daværende Naalakkersuisuts udstedelse af reklamebekendtgørelsen i 2006 ikke hjemmel til at fastsætte reklamebekendtgørelsens § 17, stk. 2. Bestemmelsen var i øvrigt en videreførelse af § 11, stk. 1, i den dagældende bekendtgørelse på området i form af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 3 af 25. januar 1991 om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn.

Ombudsmanden anførte bl.a., at et forbud mod reklame for politiske anskuelser kræver klar og sikker hjemmel, og at radio- og tv-lovens § 47 ikke indeholder en sådan klar og sikker hjemmel. Derfor gjaldt der efter Ombudsmandens opfattelse uanset den pågældende § 17, stk. 2, i reklamebekendtgørelsen ikke et forbud mod at udsende reklamer for politiske anskuelser, hvilket derfor også må omfatte religiøse anskuelser.

Det skal hertil bemærkes, at Inatsisartut tidligere havde fastsat en sådan bestemmelse i selve lovtæksten i form af § 26, stk. 2, i den tidligere gældende Landstingsforordning nr. 3 af 17. maj 1990 om radio- og fjernsynsvirksomhed. Bestemmelsen blev imidlertid ikke videreført i lovtæksten i forbindelse med vedtagelse af Landstingsforordning nr. 6 af 14. november 2004 om radio- og tv-virksomhed, som dog i forbindelse med ikrafttrædelsen den 1. januar 2005 videreførte Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 3 af 25. januar om reklamer og sponsorering i radio- og fjernsyn. Det fremgik i den forbindelse af denne bekendtgørelses § 11, stk. 1, at der i fjernsyn ikke må reklameres for religiøse eller politiske anskuelser. Og det var således denne bestemmelse, som blev videreført i den gældende bekendtgørelse, der blev udstedt i 2006.

Som konsekvens af Ombudsmandens udtalelse udstedte Naalakkersuisut en ændringsbekendtgørelse i form af Selvstyrets bekendtgørelse nr. 37 af 6. august 2021 om ændring af Hjemmestyrets bekendtgørelse om reklamer og sponsorering i radio og tv, som ophævede § 17, stk. 2. Overvejelserne knyttede sig i den forbindelse til spørgsmålet om i stedet at videreføre bestemmelsen ved en ændring af Inatsisartutloven om radio- og tv-virksomhed og derved lovregulere bestemmelsen, som det f.eks. ses i færøsk lovgivning.

1.2. Hovedlinjer i lovforberedelsen

Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke er i forbindelse med møder med KNR blevet orienteret om problemstillingerne vedrørende Brugerrådets effektivitet og den som konsekvens heraf manglende dialog og kvalificerede repræsentation af forskelligartede brugersynspunkter. Dette aktualiserede overvejelser om at forpligte KNR til at sikre en dialog med relevante interessenter på anden vis.

Endvidere relaterer bestemmelsen om forbud mod reklame for religiøse og politiske anskuelser i tv sig til det forhold, at Naalakkersuisut tog Ombudsmandens udtalelse om ugyldighed af den administrativt fastsatte bestemmelse til efterretning.

1.3. Forslaget i generelle træk

Det foreslås, at bestemmelserne om Brugerrådet erstattes af en forpligtelse for KNR til at sikre en dialog ikke blot med befolkningen, men også med relevante interessenter om programvirksomheden. Dialogen med relevante interessenter er således nyt i forhold til den gældende bestemmelse (§ 26) om dialog med befolkningen om programvirksomheden, da denne alene omfatter befolkningen. Samtidig er det i bestemmelsen fastsat, hvad dialogen navnlig skal være om, nemlig om KNR's efterlevelse af bestemte lovfastede forpligtelser.

Den nye affattelse af § 26 skal sikre, at KNR til enhver tid råder over den indsigt og dialog med befolkningen og relevante interessenter, som er nødvendig for en fyldestgørende opfyldelse af institutionens forpligtelser i henhold til lovgivningen.

Endvidere foreslås der indsat et forbud mod reklamer for religiøse og politiske anskuelser i tv i selve lovteksten. Dette vil således være som erstatning for den administrativt fastsatte bestemmelse, som blev ophævet i 2021.

2. Hovedpunkter i forslaget

2.1. Gældende ret

Gældende ret består af Inatsisartutlov nr. 7 af 8. juni 2014 om radio- og tv-virksomhed. Inatsisartutloven indeholder generelle regler inden for radio- og tv-virksomhed og institutionelle regler i forhold til KNR.

Der er i Inatsisartutlovens kapitel 4 fastsat regler om KNR's formål og opgaver. Heri indgår som § 26 en bestemmelse om, at KNR skal sikre en dialog med befolkningen om programvirksomheden.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at der ikke i Inatsisartutloven er fastsat krav om, hvordan dialogen skal sikres, og at det således står KNR frit at vælge metoderne hertil. Det kan eksempelvis være gennem seer- og lytterundersøgelser på traditionel vis, i form af spørgeskemaundersøgelser eller gennem interaktive faciliteter via internettet eller på anden vis. Desuden anføres det i bemærkningerne til bestemmelsen, at det i § 33 nævnte Brugerråd også ses som et redskab til at opnå en sådan dialog.

Med hensyn til Brugerrådet er det i Inatsisartutlovens § 33, stk. 1, fastsat, at Naalakkersuisut nedsætter et Brugerråd med henblik på at rådgive KNR's bestyrelse om, hvordan KNR i sin programvirksomhed bedst vil kunne varetage de formål og opgaver for KNR, der er fastsat efter loven. Brugerrådet nedsættes for 4 år ad gangen, første gang i perioden 1. august 2014 – 31. december 2018. Det kan i den forbindelse udledes af bestemmelsen, at det nuværende brugerråds funktionsperiode udløber den 31. december 2022. Det er fundet hensigtsmæssigt, at ophævelsen af bestemmelserne om Brugerrådet træder i kraft umiddelbart efter udløbet af den nuværende funktionsperiode. Derfor foreslås lovændringen at træde i kraft den 1. januar 2023.

I bemærkningerne til § 33 om Brugerrådet er det blandt andet anført, at rådet er sammensat med henblik på at repræsentere den ekspertise, som de indstillende interessenter antages at besidde. Endvidere anføres det, at de i bestemmelsen nævnte interessenter alle antages at have særlig viden og interesse omkring indholdet af de opgaver, som loven forpligter KNR til at varetage i henhold til §§ 20-27. Der henvises i den forbindelse i bemærkningerne eksempelvis til § 20, stk. 7, om at KNR skal udbyde programmer, der er målrettet mod børn og unge, og til § 24, om at KNR skal bidrage til at bevare og udvikle det grønlandske sprog. Endvidere henvises der i bemærkningerne til § 20, stk. 6, om at programudbuddet skal afspejle bredden i produktionen af kunst og kultur, samt reflektere mangfoldigheden af kulturinteresser i det grønlandske samfund. Desuden nævnes § 20, stk. 8, om, at KNR skal tilstræbe at styrke adgangen til programudbuddet for personer med et handicap, og at KNR skal udsende et minimum af programmer, der er produceret af andre radio- og tv-stationer i Grønland, jf. § 28, stk. 1, nr. 4.

Det fremgår herudover af § 33, stk. 1, at Brugerrådet alene har rådgivningsmæssige beføjelser og således ikke har nogen instruktionsbeføjelse eller på anden måde kan gribe ind i bestyrelsens beslutningskompetence eller på anden vis direkte påvirke institutionens programvirksomhed. Noget sådant ville i øvrigt også være uforeneligt med de institutionelle rammer, som lovgivningen har fastsat for KNR som selvstændig offentlig institution. Dette skyldes hensynet til at sikre en fri presse, som er uafhængig af bl.a. politiske og religiøse

interesser, og som selv vælger de emner, mediet ønsker at fokusere på og rapportere om, uden indblanding fra andre instanser.

Endvidere er det i stk. 2 fastsat, at Brugerrådet består af 9 medlemmer, der udpeges af Naalakkersuisut efter indstilling fra:

- 1) Børnetalsmanden, som indstiller 1 medlem.
- 2) Oqaasileriffik, som indstiller 1 medlem.
- 3) Den landsdækkende kunst- og kulturorganisation i Grønland, som indstiller 1 medlem.
- 4) Den landsdækkende handicaporganisation i Grønland, som indstiller 1 medlem.
- 5) De landsdækkende lytter- og seerorganisationer i Grønland, som indstiller 1 medlem.
- 6) Den landsdækkende organisation for lokale radio- og tv-stationer, som indstiller 1 medlem.
- 7) Ilisimatusarfik, som indstiller 1 medlem.
- 8) Bygdernes Landsforening, som indstiller 1 medlem.
- 9) Ældreforeningen i Grønland, som indstiller 1 medlem.

Endvidere er det i stk. 3 fastsat, at såfremt det ikke er muligt at tilvejebringe en indstilling fra en af de i stk. 2 nævnte indstillingsberettigede, kan Naalakkersuisut udpege et medlem, der repræsenterer brugerinteresser inden for det område, som den indstillingsberettigede repræsenterer.

Det er desuden i bestemmelsens stk. 4 fastsat, at Brugerrådets medlemmer skal have bopæl i Grønland og ikke kan være medlem af eller kandidater til Inatsisartut, kommunalbestyrelsen, Folketinget, eller medlem af KNR's bestyrelse og ikke kan være ansat i KNR eller i en lokal radio- og tv-station.

Endelig er der i bestemmelsens stk. 5-7 fastsat regler om, at KNR stiller sekretariatsbistand til rådighed for Brugerrådet, at Naalakkersuisut fastsætter regler om Brugerrådets forretningsorden og regler om tildeling af dagpenge og godtgørelse af rejseudgifter for medlemmer, der må rejse fra deres bopæl for at deltage i rådets møder.

Der er i Inatsisartutlovens kapitel 6 fastsat regler om reklamer og sponsorering.

Det er fastsat i § 44, stk. 1, at reklamer i radio og tv forstås som:

- 1) Anbefalinger og anprisninger af samt henvisninger til varer, tjenesteydelser og virksomheder i kommercielt øjemed, uanset om der ydes vederlag for udsendelsen.
- 2) Formidling af oplysninger og tilkendegivelser af synspunkter om økonomiske interessegrupper, såsom erhvervsorganisationer, arbejdsgiverorganisationer og fagforeninger og formidling af religiøse eller politiske synspunkter, med det formål at fremme eller anbefale de pågældende gruppers synspunkter, uanset om der ydes vederlag for udsendelsen.

Endvidere er det i bestemmelsens stk. 2 fastsat, at reklamer klart skal kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra de ordinære udsendelser.

Endvidere er der i § 45 fastsat regler om reklamers omfang og placering.

Det er således i § 45, stk. 1, fastsat, at i tv, bortset fra tekst-tv, må reklamer kun sendes i blokke af maksimalt 5 minutters varighed, og at blokkene skal placeres mellem udsendelserne.

I stk. 2 er det fastsat, at KNR i radio kun må sende reklamer i blokke af maksimalt 5 minutters varighed og placeret mellem udsendelserne, mens det i stk. 3 er fastsat, at reklameudsendelser ikke må udgøre mere end 10 procent af den daglige sendetid.

Desuden er der i § 46 fastsat regler om reklamer for særlige produkter og religiøse bevægelser og politiske partier. I bemærkningerne til bestemmelsen fremgår det, at bestemmelsen ”i det hele er en gengivelse af § 52 i den gældende landstingsforordning og omhandler reklamer for særlige produkter og religiøse og politiske anskuelser. Uanset det anførte i bemærkningerne fremgår det imidlertid ikke af bestemmelsens ordlyd og i øvrigt heller ikke af § 52 i Landstingsforordning nr. 6 af 14. november 2004 om radio- og tv-virksomhed, at bestemmelsen omhandler politiske og religiøse anskuelser.”

Det er i § 46, stk. 1, fastsat, at der ikke må reklameres for lægemidler, tobak, øl, vin og spiritus, jf. dog stk. 3.

Endvidere fremgår det af bestemmelsens stk. 2, at der i tv ikke må reklameres for religiøse bevægelser og politiske partier, kandidatforbund, og enkeltkandidater eller sammenslutninger heraf, jf. dog stk. 3.

Herudover er det i bestemmelsens stk. 3 fastsat, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler om undtagelser fra forbuddene i stk. 1 og 2.

Endelig er der i § 47 indsat en bemyndigelsesbestemmelse. Naalakkersuisut kan på grundlag heraf fastsætte regler om, hvordan reklamer kan indgå i programvirksomheden, herunder regler om identifikation, placering, sprog og indhold og omfang af reklamer. Det er desuden i bestemmelsens 2. pkt. anført, at Naalakkersuisut i den forbindelse kan fastsætte regler om placering af reklamer rettet mod børn og reklamer for produkter til børn.

Reklamer og sponsorering inden for radio og tv området er desuden reguleret af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 8 af 5. juli 2006 om reklamer og sponsorering i radio og tv som ændret ved Selvstyrets bekendtgørelse nr. 37 af 6. august 2021.

Det er således fastsat i bekendtgørelsens § 17, stk. 1, at der i tv ikke må udsendes reklamer for religiøse bevægelser, politiske partier, kandidatforbund, sammenslutninger og enkeltkandidater, jf. dog stk. 3.

I bestemmelsens stk. 3 er det fastsat, at bestemmelsen i stk. 1 og 2 ikke hindrer udsendelse af såkaldte valgudsendelser, hvor der i valgudsendelsen indgår indslag produceret og betalt af et politisk parti. Som nævnt i indledningen blev bestemmelsens stk. 2, om, at der i tv ikke må reklameres for religiøse eller politiske anskuelse, ophævet ved Selvstyrets bekendtgørelse nr. 37 af 6. august 2021 om ændring af Hjemmestyrets bekendtgørelse om reklamer og sponsorering i radio og tv.

2.2. Forslaget

Forslaget har til formål at sikre en reel dialog med befolkningen og relevante interessenter om programvirksomheden for herigennem i videst muligt omfang ved programlægningen at kunne tage hensyn til befolkningens og interessenternes ønsker. Dette indebærer imidlertid ikke, at KNR kun skal sende det, som et flertal i befolkningen eller interessenterne ønsker, idet KNR i kraft af sin public service funktion også må sikre, at der er programudbud, som ikke nødvendigvis er ønsket af et flertal i befolkningen eller interessenterne.

Den nye affattelse af § 26 skal sikre, at KNR tilvejebringer en sådan viden gennem dialog med relevante interessenter, som brugerrådet var tilsigtet at levere viden om.

Forslaget betyder samtidig, at reglerne i Inatsisartutloven, der omhandler brugerrådet, udgår. De omhandlede regler er alle indeholdt i § 33, som derfor ophæves. Som nævnt ovenfor under afsnit 2.1 om gældende ret omhandler det spørgsmål om formål, udpegelse, indstilling, funktionsperiode, kvalifikationskrav, sekretariatsbistand og modtagelse af dagpenge og godtgørelse af rejseudgifter i forbindelse med rejseaktiviteter.

Det er desuden fastsat i forslaget, at der er forbud mod reklame for religiøse og politiske anskuelse i tv. Som det også fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, vil det som hidtil være den pågældende tv-station selv, der administrerer bestemmelsen og i den forbindelse ud fra en konkret vurdering træffer afgørelse om, hvorvidt der er tale om en reklame for religiøse eller politiske anskuelse. Der er i bemærkningerne til bestemmelsen redegjort for bestemmelsens anvendelsesområde, herunder også en tydeliggørelse af, at bestemmelsen ikke hindrer NGO'ere eller tilsvarende foreninger almindelige kommunikation.

Endelig fremgår det af forslagens § 2, stk. 1, at forslaget træder i kraft den 1. januar 2023.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Udgifterne til Brugerrådets mødeaktiviteter finansieres over KNR's driftsbevilling og institutionen opererer almindeligvis med et budget til dette formål på ca. kr. 140.000. På baggrund af de senere års beskedne mødeaktivitet er dette imidlertid ikke blevet realiseret.

Det samme gælder i forhold til KNR's forpligtelse til at stille sekretariatsbistand til rådighed for rådet. KNR vil i den forbindelse kunne benytte de nævnte ressourcer med henblik på opfyldelse af de i forslaget § 1, nr. 1, nævnte opgaver.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget antages ikke at have konsekvenser for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget indebærer ingen konsekvenser for miljøet og naturen.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget forventes at sikre en større dialog mellem KNR og borgerne omkring ønsker til KNR's programvirksomhed.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Lovforslaget har ingen andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har i perioden 13. april 2022 til 11. maj 2022 været i høring. Der henvises til bilag 2 om høringen.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Bestemmelsen er en ændret affattelse af den gældende Inatsisartutlovs § 26.

Bestemmelsen medtager relevante interessenter med henblik på at forpligte KNR til at være i dialog med myndigheder, institutioner m.v. som besidder en saglig viden, som er relevant i forhold til de i § 26 nævnte bestemmelser. Det kan eksempelvis være rettighedsorganisationer, herunder talsmænd for sådanne, eller interessenter med specialviden om sprog.

Bestemmelsen forpligter KNR i forhold til den i bestemmelsen angivne opgave, men ikke i relation til den måde, som dialogen skal sikres på. KNR kan således vælge metoderne hertil.

Desuden er den ubestemte artikel foran ”dialog” i bestemmelsen udgået med henblik på at betone, at der ikke tilsigtes dialog af enkeltstående art, men en kontinuerlig dialog.

Som det fremgår af det anførte under de almindelige bemærkninger, skal dialogen navnlig omhandle KNR's efterlevelse af bestemte lovfastsatte forpligtelser og sikre, at institutionen til enhver tid råder over den viden, som er nødvendig for en fyldestgørende opfyldelse af institutionens forpligtelser. Dette kan eksempelvis ske gennem etablering af brugerpaneler og brugerundersøgelser.

Til nr. 2

Bestemmelsen ophæver reglerne om Brugerrådet. Der henvises i den forbindelse til det herom i de almindelige bemærkninger anførte, hvori det anføres, at § 33 om det rådgivende Brugerråd ophæves i forlængelse af forslagets nr. 1.

Til nr. 3

Bestemmelsen er ensbetydende med, at der i tv vil gælde et udtrykkeligt forbud mod reklamer for religiøse og politiske anskuelse. Det vil som hidtil være den pågældende tv-station selv, der administrerer bestemmelsen og i den forbindelse ud fra en konkret vurdering træffer afgørelse om, hvorvidt der er tale om en reklame for religiøse eller politiske anskuelse. Der er tale om en retlig afgørelse ud fra en juridisk vurdering af den konkrete sag.

Reklame for religiøse anskuelse omhandler almindelige ytringer, der tilstræber at fremme synet på en bestemt religion ved f.eks. positiv omtale af den pågældende religion, hvilket kan ske både gennem tekst og symboler. Bestemmelsen vil i den forbindelse også kunne omfatte kritik af bestemte religioner.

Ved politiske anskuelser forstås meninger, holdninger og ytringer om, hvordan samfundet skal tilrettelægges og reguleres på bestemte områder, herunder i forhold til fordelinger af værdier. Sidstnævnte kan eksempelvis også omfatte spørgsmålet om naturressourcer, miljø- og skattemæssige forhold, kønspolitiske emner, fordelings- og værdipolitiske overvejelser m.m. Det kan f.eks. i praksis omhandle tv-spots, hvori seerne gøres opmærksom på nødvendigheden af, at der føres en bestemt politik på et bestemt område, herunder med kritik af en ført politik på et givent område.

Det kan derudover dreje sig om tilkendegivelser, som fremmer og anpriser bestemte idéer ved eksempelvis at intervenere i en aktuel politisk debat og uenighed vedrørende bestemte samfundsmæssige anliggender. Tv-spottet kan i den forbindelse indeholde argumenter for og eksponere holdninger, der fremmer interesserne hos den ene af parterne, hvorved tv-spottet fremtræder som et slags partsindlæg i en given politisk uenighed.

Det skal samtidig bemærkes, at kirkelige programmer, herunder gudstjenester, ikke vil være omfattet af bestemmelsen. Bestemmelsen omfatter reklamer som sådan, hvorved forstås, at der skal foreligge en markedsføring af bestemte religiøse anskuelser, således at TV-spottet fremtræder som en reklame for f.eks. den konkrete religiøse anskuelse. Almindelige TV-programmer, herunder om religion, religiøse bevægelser, anskuelser m.v. antages derfor ikke at være omfattet af bestemmelsen. En transmission fra en gudstjeneste er således heller ikke omfattet af forbuddet. Tilsvarende vil NGO'ers almindelige kommunikation heller ikke være omfattet af bestemmelsen. En udsendelse i form af et tv-program om en NGO eller anden tilsvarende forening omkring dennes virksomhed, aktiviteter m.v. vil således ikke være omfattet af bestemmelsen, da der netop ikke er tale om en reklame. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at der i lovgivningen er fastsat regler om, hvad der forstås ved reklamer og reklamers identifikation. Dette er således reguleret i § 44 i Inatsisartutloven om radio- og tv-virksomhed.

Der henvises endvidere til det anførte om bestemmelsen i de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Bestemmelsen angiver forslagets ikrafttrædelsestidspunkt.

Ikrafttrædelsestidspunktet er fastsat til 1. januar 2023 med henblik på, at loven træder i kraft umiddelbart efter udløbet af funktionsperioden for Brugerrådet.

Forslaget sammenholdt med gældende lov	
Gældende formulering	Lovforslaget
	§ 1
	I Inatsisartutlov nr. 7 af 8. juni 2014 om radio- og tv-virksomhed foretages følgende ændringer:
§ 26. KNR skal sikre en dialog med befolkningen om programvirksomheden.	1. § 26 affattes således: ” § 26. KNR skal sikre dialog med befolkningen og relevante interessenter om programvirksomheden, herunder navnlig om hvordan KNR skal efterleve sine forpligtelser i henhold til §§ 20 og 24.”
§ 33. Naalakkersuisut nedsætter et Brugerråd med henblik på at rådgive KNR's bestyrelse om, hvordan KNR i sin programvirksomhed bedst vil kunne varetage de formål og opgaver for KNR, der er fastsat efter loven. Brugerrådet nedsættes for 4 år ad gangen, første gang for perioden 1. august 2014 - 31. december 2018. <i>Stk. 2.</i> Brugerrådet består af 9 medlemmer, der udpeges af Naalakkersuisut efter indstilling fra: 1) Børnetalsmanden, som indstiller 1 medlem. 2) Oqaasileriffik, som indstiller 1 medlem. 3) Den landsdækkende kunst- og kulturorganisation i Grønland, som indstiller 1 medlem. 4) Den landsdækkende handicaporganisation, som indstiller 1 medlem. 5) De landsdækkende lytter- og seerorganisationer i Grønland, som indstiller 1 medlem. 6) Den landsdækkende organisation for lokale radio- og tv-stationer, som indstiller 1 medlem. 7) Ilisimatusarfik, som indstiller 1 medlem.	2. § 33 ophæves.

8) Bygdernes Landsforening, som indstiller 1 medlem. 9) Ældreforeningen i Grønland, som indstiller 1 medlem. <i>Stk. 3.</i> Såfremt det ikke er muligt at tilvejebringe en indstilling fra en af de i stk. 2 nævnte indstillingsberettigede, kan Naalakkersuisut udpege et medlem, der repræsenterer brugerinteresser inden for det område, som den indstillingsberettigede repræsenterer. <i>Stk. 4.</i> Brugerrådets medlemmer skal have bopæl i Grønland og kan ikke være medlem af eller kandidater til Inatsisartut, kommunalbestyrelsen, Folketinget, eller medlem af KNR's bestyrelse og kan ikke være ansat i KNR eller i en lokal radio- og tv-station. <i>Stk. 5.</i> KNR stiller sekretariatsbistand til rådighed for Brugerrådet. <i>Stk. 6.</i> Naalakkersuisut fastsætter regler om Brugerrådets forretningsorden. <i>Stk. 7.</i> Medlemmer af Brugerrådet, der må rejse fra deres bopæl for at deltage i rådets møder, modtager dagpenge og godtgørelse for rejseudgifterne efter reglerne i kapitel 7 i landstingslov om vederlag m.v. til medlemmer af Landstinget og Landsstyret m.v.	
<i>Stk. 2.</i> I tv må der endvidere ikke reklameres for religiøse bevægelser og politiske partier, kandidatforbund, og enkeltkandidater eller sammenslutninger heraf, jf. dog stk. 3.	3. § 46, stk. 2, affattes således: ” <i>Stk. 2.</i> I tv må der endvidere ikke reklameres for religiøse bevægelser og politiske partier, religiøse eller politiske anskuelser, kandidatforbund og enkeltkandidater eller sammenslutninger heraf, jf. dog stk. 3.”
	§ 2 Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2023.

Høringsnotat

Lovforslaget har i perioden 13. april 2022 til 11. maj 2022 været i høring hos følgende høringsparter:

Grønlands Erhverv (GE)

SIK

Kommune Kujalleq

Kommuneqarfik Sermersooq

Qeqqata Kommunia

Avannaata Kommunia

Kommune Qeqertalik

Nuuk Internationale Friskole

NUSUKA

Ilisimatusarfik

TP Medieforbundet i Grønland

NTK

Sermitsiaq AG

KNR

Sprogsekretariatet (Oqaasileriffik)

Tilioq

KANUNUPE

MIO

Ældreforeningen i Grønland

KIMIK

Organisation for skabende og udøvende kunstnere (Eqqumiitsuliornikkut Pinngorartitsisut Ingerlatsisullu)

Katuaq

Grønlands Idrætsforbund (Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat)

Elite Sport Greenland

Inuk Media

Tele Greenland

Rådet for Menneskerettigheder

Der er ved høringsfristens udløb modtaget forholdsvis få høringssvar, som er indsendt af følgende høringsparter:

KNR, Sprogsekretariatet, Dansk Journalistforbund og Tusagassiuinermi Sulisut Peqatigiiffiat og Kommune Kujalleq. Kommune Kujalleq havde ingen bemærkninger til forslaget.

KNR har indledningsvis anført, at man er helt enig i forslaget om at ændre den gældende Inatsisartutlovs § 26 og § 33, således at Brugerrådet erstattes af en pligt for KNR til at sikre en dialog med befolkningen og relevante interessenter om programvirksomheden. Tilsvarende gælder i forhold til ændringen af § 46, stk. 2, hvorefter reglen om, at der ikke i tv kan reklameres for politiske og religiøse anskuelser genindføres.

Sprogsekretariatet har ønsket en præcisering af, hvordan KNR's dialog med befolkningen skal ske og om der er tale om en pligt. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til forslagens nr. 1 om, at pligten eksempelvis kan realiseres ved etablering af brugerpaneler og brugerundersøgelser. Endvidere fremgår det udtrykkeligt af bestemmelsens ordlyd, at der er tale om en pligt. Sprogsekretariatet har derudover foreslået oprettelse af en særskilt stilling i stedet for Brugerrådet, der udover dialog med borgerne også ville kunne tage sig af f.eks. kritik vedrørende overtrædelse af journalistiske og etiske principper m.m. Det er imidlertid væsentligt, at dialogen med borgerne foretages af mediet selv. Endvidere varetages spørgsmål vedrørende overtrædelse f.eks. journalistiske principper af Det Grønlandske Pressenævn.

Desuden er der modtaget høringssvar fra Dansk Journalistforbund og Tusagassiuermi Sulisut Peqatigiiffiat, som kan tilslutte sig affattelsen af § 26. Foreningerne anbefaler dog, at KNR ved praktisering af lovændringen henter inspiration fra Danmarks Radios brugerpanel og den seerinddragelse, der foregår både i TV2 Danmark og i de enkelte TV2-regioner. Endvidere understreger foreningerne, at KNR's programudbud ikke udelukkende skal være et produkt af, hvad et flertal ønsker og henviser bl.a. til armlængdeprincippet.

Endelig anføres det, at foreningerne ikke har bemærkninger til forslagens nr. 3 om forbud mod politiske og religiøse reklamer i tv.

Der henvises i den forbindelse til høringssvarnotatet nedenfor, hvor alle høringssvar er gennemgået og kommenteret

	Høringspart	Bemærkninger	Kommentar til bemærkning
1	Kommune Kujallq	Kommune Kujalleq har ingen bemærkninger til forslaget	Bemærkningen har ikke foranlediget ændringer i forslaget.
2	KNR	KNR er som udgangspunkt helt enig i ændringsforslagene vedrørende §§ 26 og 33 samt § 43, stk. 2.	Bemærkningen har ikke foranlediget ændringer i forslaget. Endvidere må henvisningen til § 43, stk. 2, omhandle § 46, stk. 2.

2.1	KNR	Dernæst er KNR også enig i ændringen af § 46, stk. 2, hvorefter reglen om, at der ikke i tv kan reklameres for politiske og religiøse anskuelser genindføres.	Bemærkningen har ikke foranlediget ændringer i forslaget.
2.2	KNR	Det har været mere end vanskeligt at få samlet alle medlemmer eller bare et flertal af medlemmerne til møderne, ligesom udbyttet har være meget sparsomt.	Bemærkningen har ikke foranlediget ændringer i forslaget.
2.3	KNR	Sammensætningen af Brugerrådets medlemmer er meget skæv, idet de fleste medlemmer repræsenterer det ældre segment af lyttere og seere. Dette har også givet sig udtryk i, at ønsker fra rådet har været præget af mere radio og tv til det ældre segment.	Bemærkningen har ikke foranlediget ændringer i forslaget.
2.4	KNR	Udvalgte organisationer har ikke ønsket at deltage i Brugerrådet og har derfor aldrig mødt op til nogen af møderne.	Bemærkningen har ikke foranlediget ændringer i forslaget.
2.5	KNR	Brugerrådet har brugt mange kræfter på at evaluere på indholdet af forskellige programflader. Dette giver også udfordringer i henhold til både rådets opgaver samt bestyrelsens opgaver, hvor bestyrelsen ikke må blande sig i programfladernes indhold.	Bemærkningen har ikke foranlediget ændringer i forslaget. Det skal i øvrigt bemærkes, at hverken Brugerrådet eller bestyrelsen kan blande sig i indholdet af KNR's programflade.
2.6.	KNR	Brugerrådets evalueringer er bagudrettet med flere måneders forsinkelser. Et brugerpanel kan reagere	Bemærkningen har ikke foranlediget ændringer i forslaget.

		meget hurtigere, ligesom KNR's bestyrelse og dermed også ledelse kan drage nytte af de input, et panel kan komme med, meget hurtigere. Dermed vil input også være baseret på fakta og ikke på følelser eller andre meningsdannende fora, eksempelvis sociale medier.	
2.7	KNR	Ved et brugerpanel kan KNR's bestyrelse meget hurtigere og baseret på friske data danne sig et overblik over eksempelvis lytternes og seernes tilbagemeldinger.	Bemærkningen har ikke foranlediget ændringer i forslaget.
2.8	KNR	Et brugerpanel kan have flere medlemmer, men modsat et brugerråd vil de kunne tilgå bestyrelsen digitalt og straks, når de har idéer eller ting, de gerne vil frembringe til bestyrelsen, uden at skulle vente til næste møde. Minimum 4 seer- og lytterundersøgelser vil blive anvendt, ligesom KNR har mulighed for at lave flere undersøgelser årligt, som brugerpanelet måtte ønske at få belyst. På den måde vil man kunne danne sig et overblik baseret på fakta.	Bemærkningen har ikke foranlediget ændringer i forslaget.
2.9		I forhold til ændringen af § 46, stk. 2, vil KNR kunne undgå, at f.eks. NGO'er med politiske holdninger vil kunne reklamere for deres holdninger, når eksempelvis	Bemærkningen har ikke foranlediget ændringer i forslaget. Det skal i øvrigt bemærkes, at det fortsat vil være muligt at

		partier eller NGO'er med kapital i ryggen til enhver tid kan reklamere for deres holdninger og overbevisninger og dermed præge den politiske meningsdannelse.	udsende såkaldte valgudsendelser, hvor der i valgudsendelsen indgår indslag produceret og betalt af et politisk parti, jf. § 17, stk. 3, i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 8 af 5. juli 2006 om reklamer og sponsorering i radio og tv.
3	Sprogsekretariatet	Brugerrådet, som lytternes og seernes mulighed for at opnå indflydelse er ikke lykkedes særligt godt.	Bemærkningen har ikke foranlediget ændringer i forslaget. Der foreslås ingen ændringer i forslaget.
3.1	Sprogsekretariatet	I lovændringsforslaget nævnes, at KNR i stedet for at have et Brugerråd skal sikre dialog med befolkningen og relevante interessenter om programvirksomheden (ændringsforslagets § 26), men det beskrives ikke nærmere hvordan denne dialog skal foregå, og at dette er noget som KNR selv skal udforme. Det kan være mere tydeligt i forslaget, at der i loven er tale om en pligt, og det kan derudover være mere udførligt beskrevet, eksempelvis ved at beskrive hvilken form den dialog der er med borgerne og relevante interessenter skal have, fordi hvis Brugerrådet skal erstattes af en sådan forpligtigelse, så skal det være udførligt beskrevet hvordan lytterne kan gøre	Indledningsvis skal det bemærkes, at der er tale om en såkaldt "skal-bestemmelse". Det fremgår således udtrykkeligt af bestemmelsens ordlyd og at bemærkningerne til bestemmelsen, at bestemmelsen forpligter KNR til at sikre en kontinuerlig dialog med befolkningen og relevante interessenter om programvirksomheden. Det er desuden præciseret i bemærkningerne til forslagets nr. 1, at pligten kan gennemføres eksempelvis ved etablering af brugerpaneler og brugerundersøgelser. Endvidere fremgår det af forslagets bemærkninger, at dialogen navnlig skal omhandle KNR's efterlevelse af bestemte lovfastsatte forpligtelser og sikre, at institutionen til enhver tid råder over den viden, som er nødvendig for en fyldestgørende

		deres indflydelse gældende på anden vis.	opfyldelse af institutionens forpligtelser. Ud fra hensynet til KNR's status som selvstændig offentlig institution og nyhedsformidler og det armlængdeprincip, der i den forbindelse skal iagttages, vil det være op til institutionen selv at tilrettelægge, hvordan forpligtelsen gennemføres.
3.2	Sprogsekretariatet	Sprogsekretariatet opfordrer til, at Departementet overvejer en anden løsning, eksempelvis ved at der oprettes én særskilt stilling, frem for at der oprettes en forpligtigelse til at indgå i dialog med borgere og relevante interessenter. Denne stilling skal ikke have direkte tilknytning til KNR eller anden enhed, som har udsendelsestilladelse, og skal heller ikke have nogen organisatorisk tilknytning til sådanne enheder, men skal have direkte forbindelse til lyttere og seere. Funktionen skal tage sig af forslag, kritik og rettelser; håndtere henvendelser og forslag til rettelser vedrørende brud på journalistiske og etiske retningslinjer i forhold til udsendelser i radio og tv, samt; være åben for offentligheden i dets daglige virke.	Etablering af endnu et administrativt organ som det i bemærkningen foreslåede vil være et brud på det for et nyhedsmedie centrale princip om, at samtlige afgørelser vedrørende redaktionelle spørgsmål varetages af institutionen selv uafhængigt af udefrakommende særinteresser. Det foreslåede organ vil i øvrigt ligeledes gribe ind i de kompetencer, der i henhold til reglerne i kapitel 7 i Landstingslov nr. 17 af 19. november 2007 om medieansvar er henlagt til Det Grønlandske Pressenævn.

		Ved at oprette en sådan stilling så vil KNR og andre enheder med udsendelsestilladelse ikke længere modtage direkte henvendelser fra brugere, der vil ikke være behov for dialog mellem KNR, borgere og relevante interessenter, og man vil kunne spare den tid, der ellers vil være brugt til disse formål. Vi håber, at man overvejer andre løsninger i forbindelse med at ophæve Brugerrådet, end det der står i ændringsforslagets § 26.	
4	Dansk Journalistforbund og Tusagassiuiner mi Sulisut Peqatigiiffiat	Foreningerne tilslutter sig affattelsen af § 26. Foreningerne anbefaler dog, at KNR ved praktisering af lovændringen henter inspiration fra Danmarks Radios brugerpanel og den seerinddragelse, der foregår både i TV2 Danmark og i den enkelte TV2-regioner.	Bemærkningen har ikke foranlediget ændringer i forslaget.
4.1	Dansk Journalistforbund og Tusagassiuiner mi Sulisut Peqatigiiffiat	KNR's programudbud skal ikke udelukkende være et produkt af, hvad et flertal ønsker og henviser bl.a. til armlængdeprincippet.	Bemærkningen har ikke foranlediget ændringer i forslaget.
4.2	Dansk Journalistforbund og Tusagassiuiner mi Sulisut Peqatigiiffiat	Foreningerne har ikke bemærkninger til forslagets nr. 3 om forbud mod politiske og religiøse reklamer i tv.	Bemærkningen har ikke foranlediget ændringer i forslaget.

